A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2021. május 12.*

„Előzetes döntéshozatal – Joghatóság és a határozatok végrehajtása a polgári és kereskedelmi ügyekben – 1215/2012/EU rendelet – A 7. cikk 2. pontja – Joghatóság jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben – A kár bekövetkezésének helye – Kizárólag pénzügyi veszteségben álló kár”

A C-709/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia legfelsőbb bírósága) a Bírósághoz 2019. szeptember 25-én érkezett, 2019. szeptember 20-i határozatával terjesztett elő

a **Vereniging van Effectenbezitters**

és

a **BP plc**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (előadó) és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Vereniging van Effectenbezitters képviseletében J. van der Beek advocaat,

– a BP plc képviseletében W. H. van Hemel, A. F. J. A. Leijten, O. J. W. Schotel és J. S. Kortmann advocaten,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Wils, R. Troosters és M. Heller, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. december 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

* Az eljárás nyelve: holland.

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) 7. cikke 2. pontjának értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a hágai (Hollandia) székhelyű Vereniging van Effectenbezitters (értékpapír-tulajdonosok egyesülete, Hollandia, a továbbiakban: VEB) és a tevékenységét világszinten folytató, létesítő okirat szerinti székhellyel Londonban (Egyesült Királyság) rendelkező BP plc társaság között azon személyek által elszenvedett károk megtérítése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, akik BP-törzsrészvényeket – különösen hollandiai befektetési számlán keresztül – vásároltak, birtokoltak vagy értékesítettek.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 Az 1215/2012 rendelet (15) és (16) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„(15) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg. A joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket, amelyekben a jogvita tárgya vagy a felek szerződéses szabadsága eltérő kapcsoló tényezőt kíván meg. A jogi személyek székhelyét a közös szabályok átláthatóságának fokozása és a joghatósági okok összeütközése elkerülése végett önállóan kell meghatározni.

(16) Az alperes lakóhelyén vagy székhelyén kívül a bíróság és a per közötti szoros kapcsolaton alapuló vagylagos joghatósági okokat is meg kell állapítani az igazságszolgáltatás megbízható működésének előmozdítása érdekében. A szoros kapcsolat megléte jogbiztonságot nyújt és elkerüli azt, hogy az alperes ellen egy olyan tagállam bíróságán indíthassanak eljárást, amelyre ésszerűen nem számíthatott. Ez különösen fontos a magánélet és a személyiségi jogok – többek között a jó hírnév – megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyokkal kapcsolatos jogviták tekintetében.”

4 Az 1215/2012 rendelet „Joghatóság” című II. fejezetében található többek között az „Általános rendelkezések” című 1. szakasz és a „Különös joghatóság” című 2. szakasz. E rendelet ezen 1. szakaszban lévő 4. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

5 Az 1215/2012 rendelet e 2. szakaszában lévő 7. cikkének szövege a következő:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban az alábbiak szerint perelhető:

[…]

2. jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet;

[…]”

A holland jog

6 Az 1994. július 1-jén hatályba lépett Burgerlijk Wetboek (holland polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BW) 3:305a. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Minden teljes jogképességgel rendelkező alapítvány vagy egyesület keresetet nyújthat be a bírósághoz más személyek hasonló érdekeinek védelme érdekében, feltéve hogy az ilyen védelmet az alapszabályának megfelelően látja el.

[…]

(3) Pénzbeli kártérítés nem képezheti az (1) bekezdés szerinti kérelem tárgyát.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

7 A VEB a holland jog szerint teljes jogképességgel rendelkező egyesület, amelynek az alapszabályában meghatározott célja a részvényesek érdekeinek képviselete. Többek között a BW 3:305a. cikke szerinti kollektív kereseteket indíthat.

8 A BP kőolaj- és földgáztársaság, amely világszinten folytatja tevékenységét. Törzsrészvényeit a londoni (Egyesült Királyság) és a frankfurti (Németország) tőzsdén jegyzik. A törzsrészvényekből származtatott *American Depository Shares* részvényeket a New York-i (Egyesült Államok) tőzsdén jegyzik.

9 A BP által bérelt, a Mexikói-öbölben található Deepwater Horizon olajfúró tornyon 2010. április 20-án több ember halálát, illetve sérülését okozó robbanás történt. E robbanás környezeti károkat is okozott.

10 2015-ben a VEB a BW 3:305a. cikke alapján a BP-vel szemben a Rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság, Hollandia) előtt kollektív keresetet indított mindazon személyek nevében, akik a 2007. január 16. és 2010. június 25. közötti időszakban hollandiai befektetési számlán, vagy Hollandiában székhellyel rendelkező banknál és/vagy befektetési társaságnál vezetett befektetési számlán keresztül BP-törzsrészvényeket vásároltak, birtokoltak vagy értékesítettek (a továbbiakban: BP-részvényesek).

11 Ezen eljárás keretében a VEB azt kéri, hogy a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) a következőket állapítsa meg:

– a BP-részvényesek kártérítési keresetének elbírálására a holland bíróságok joghatósággal rendelkeznek;

– e keresetek tekintetében a Rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) rendelkezik illetékességgel;

– a kártérítési kérelmekre a holland jog alkalmazandó.

– a BP a részvényesei részére valótlan, hiányos és megtévesztő tájékoztatást adott egyrészt a 2010. április 20-i olajkiömlés előtti biztonsági és karbantartási programjairól, és/vagy másrészt az olajkiömlés mértékéről, és/vagy harmadrészt a BP ezen olajkiömléssel kapcsolatos szerepéről és felelősségéről;

– a BP jogsértést követett el a BP-részvényesekkel szemben;

– ha a BP nem követett volna el jogsértést, a BP-részvények BP-részvényesek általi vételére, illetve eladására kedvezőbb piaci áron került volna sor vagy egyáltalán nem került volna sor;

– kapcsolat áll fenn egyfelől a BP jogellenes magatartása és az ezáltal megvalósuló vételi, illetve eladási feltételek, másfelől a BP-részvényeseket a 2007. január 16. és 2010. június 25. közötti időszakban ért árfolyamkár között.

12 A BP vitatta a holland bíróság joghatóságát, és arra hivatkozott, hogy e bíróság nem alapíthatja joghatóságát az 1215/2012 rendeletre.

13 A rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) megállapította, hogy nem rendelkezik joghatósággal a VEB kereseti kérelmeinek elbírálására. A Gerechtshof Amsterdam (amszterdami fellebbviteli bíróság, Hollandia) fellebbezés alapján helybenhagyta a joghatóság hiányát megállapító ítéletet. Ez utóbbi bíróság úgy ítélte meg, hogy a jelen ügyben tisztán vagyoni kárról van szó, amelyet a befektetők állítása szerint olyan események, nevezetesen BP cselekményei és/vagy mulasztásai következtében szenvedtek el Hollandiában, amelyek nem Hollandiában következtek be. A kárnak egy Hollandiában vezetett befektetési számlára való bekövetkezése önmagában nem elegendő a holland bíróság joghatóságának az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontja alapján történő megállapításához, mivel e célból más különös körülmények is szükségesek. Az a tény, hogy a BP világszintű befektetői közösséget szólít meg, amelybe a holland befektetők is tartoznak, valamint az a tény, hogy a VEB nagyszámú befektető érdekeit képviseli, akiknek többsége Hollandiában rendelkezik lakóhellyel vagy székhellyel, nem minősül ilyen különös körülménynek.

14 A VEB felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Hoge Raad der Nederlandenhez (Hollandia legfelsőbb bírósága).

15 E felülvizsgálati kérelemben a VEB többek között arra hivatkozott, hogy az ügy körülményei hasonlóak a 2015. január 28-i Kolassa ítélet (C-375/13, EU:C:2015:37) és a 2018. szeptember 12-i Löber ítélet (C-304/17, EU:C:2018:701) alapjául szolgáló ügyek körülményeihez, amelyekben a Bíróság kimondta, hogy a felperes lakóhelye szerinti bíróságok joghatósága igazolt, mivel ténylegesen a felperes lakóhelye volt a kárt okozó esemény helye vagy a kár bekövetkezésének helye. A VEB azt állította, hogy az értékpapírok értékvesztését nem a pénzügyi piacok kockázatai okozták, hanem az, hogy a BP valótlan, hiányos és megtévesztő információkat szolgáltatott az olajkiömlésről, így a BP megszegte a jogszabályban előírt tájékoztatási kötelezettségét. Következésképpen a részvényesek olyan befektetési döntéseket hoztak, amelyeket nem hoztak volna meg, ha a tények közlése valósághűen és teljeskörűen megtörtént volna. Amint a valós információ ismertté vált, a részvényeik értéke csökkent, ami kárt okozott nekik. Tekintettel arra, hogy a részvényeket, vagy legalábbis a részvényeseknek az e részvényekkel kapcsolatos követeléseit Hollandiában lévő befektetési számlán vagy Hollandiában működő bank és/vagy befektetési vállalkozás befektetési számláján kezelték (írták jóvá és terhelték meg), a részvényeknek a BP jogellenes cselekménye miatti leértékeléséből eredő kár közvetlenül Hollandiában jelent meg e befektetési számlán. A VEB ezért véli úgy, hogy a holland bíróságok joghatósággal rendelkeznek a kérelmei elbírálására. A holland bíróságok e joghatóságához nem szükséges semmilyen különös, sem további körülmény.

16 Ellenkérelmében a BP többek között azt állította, hogy a 2015. január 28-i Kolassa ítélet (C-375/13, EU:C:2015:37) szerint pusztán az a tény, hogy a kár közvetlenül a felperes bankszámláján következett be, nem elegendő a lakóhelye szerinti bíróságok joghatóságának elismeréséhez. Kifejtette, hogy az ezen ítéletben elfogadott megoldás olyan körülményeken alapult, amelyek összességükben tették lehetővé a felperes lakóhelye szerinti bíróságok joghatóságának elismerését. Az olyan tisztán vagyoni kár, amely közvetlenül a kérelmező bankszámláján jelenik meg, önmagában nem minősíthető az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontja szerinti releváns kapcsolótényezőnek, még azon kockázat hiányában sem, hogy a károsult fél utólag manipulálja a kár bekövetkezésének helyét azáltal, hogy úgy dönt, hogy

a választása szerinti államban nyit bankszámlát. További körülmények hiányában tehát annak a helynek a bírósága, ahol a bankszámla fennáll, nem rendelkezik joghatósággal. A BP szerint érvei a megindított eljárás kollektív vagy egyéni jellegétől függetlenül alkalmazandók.

17 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2015. január 28-i Kolassa ítéletben (C-375/13, EU:C:2015:37) és a 2018. szeptember 12-i Löber ítéletben (C-304/17, EU:C:2018:701) vitatott tényállás és az előtte folyamatban lévő jogvita tényállása hasonló, mivel e három ügyben a befektetők pusztán pénzbeli kárt szenvedtek el, amely közvetlenül bankszámlán vagy befektetési számlán következett be, mivel e kár az e bankszámlán vagy befektetési számlán tartott értékpapírok értékének csökkenéséből ered.

18 Ezzel szemben e tények különböznek abban, hogy az alapügyben vitatott pénzbeli kárt valótlan, hiányos és megtévesztő információknak a BP által sajtóközlemények, az internetes oldalán közzétett jelentések, éves beszámolók és éves jelentések, valamint a vezető tisztségviselők által nyilvánosan tett nyilatkozatok útján történő terjesztése okozta, nem pedig – mint az első két ügyben – az ilyen információknak valamely meghatározott tagállam területén való hozzáférhetővé tétele. Az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróság továbbá úgy véli, hogy a BP ezen információk benyújtásakor nem egyedül a holland befektetőkhöz, illetve nem célzottan a holland befektetőkhöz fordult. A Gerechtshof Amsterdam (amszterdami fellebbviteli bíróság) által megállapított tényállásból kitűnik, hogy az alapügy nem pénzügyi termékek holland másodlagos piacon történő adásvételére vonatkozik, hanem a BP londoni vagy frankfurti tőzsdén jegyzett törzsrészvényeinek Hollandiában lévő befektetési számlán vagy Hollandiában működő bank és/vagy befektetési vállalkozás befektetési számláján keresztül történő megvásárlására.

19 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2015. január 28-i Kolassa ítélet (C-375/13, EU:C:2015:37) és a 2018. szeptember 12-i Löber ítélet (C-304/17, EU:C:2018:701) annyiban is jelentősen különbözik a jelen ügytől, hogy a jelen ügy kollektív kereseten alapul, ami további problémákat okozhat a kár bekövetkezési helyének meghatározása tekintetében. Mivel az ilyen kereset hasonló érdekek védelmére irányul, figyelmen kívül maradnak a károsult felek egyéni körülményei. Minthogy a kollektív kereset nem foglalkozik az egyedi ügyletek sajátosságaival, kérdéses, hogy adott esetben meg kell-e állapítani további különös körülményeket, és ha igen, hogyan.

20 E bíróság kifejti, hogy ha azt feltételezzük, hogy az eljáró holland bíróság joghatósággal rendelkezik a VEB kérelmeinek a BW 3:305a. cikke szerinti kollektív kereset keretében való elbírálására, és e bíróság úgy ítéli meg, hogy a BP jogellenesen járt el a részvényeseivel szemben, e részvényesek ezen az alapon egyénileg új eljárást indíthatnak a pénzbeli kártérítés megfizetése iránt. Ebben az esetben fontos lenne tudni, hogy ilyen keresetek megindíthatók-e a kollektív kereset elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróság előtt. Ez a kérdés akkor merülhet fel, ha BP részvényesének lakóhelye vagy bankszámlája és/vagy befektetési számlája vezetésének hollandiai helye kívül esik az eljáró bíróság illetékességi területén. Felmerül továbbá a kérdés, hogy mely tényező határozza meg, illetve mely tényezők határozzák meg a belső illetékességet.

21 E körülmények között a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia legfelsőbb bírósága) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) a) Úgy kell-e értelmezni [az 1215/2012 rendelet] 7. cikkének 2. pontját, hogy egy közvetlenül egy hollandiai befektetési számlán vagy egy Hollandiában székhellyel rendelkező banknál és/vagy befektetési társaságnál vezetett befektetési számlán bekövetkezett tisztán vagyoni kár, amely egy nemzetközi, tőzsdén jegyzett vállalkozás általánosságban világszerte közzétett, azonban valótlan, hiányos és megtévesztő információi alapján hozott befektetési döntés következménye, megfelelő kapcsoló elvet jelent a káresemény bekövetkeztének helye *(Erfolgsort)* szerinti holland bíróságok joghatóságának megállapításához?

b) Nemleges válasz esetén, szükségesek-e olyan további körülmények, amelyek alátámasztanák a holland bíróságok joghatóságát, illetve ilyen esetben milyen körülményekről van szó? Elegendőek-e további körülmények – az, hogy a BP világszintű befektetői közösséget szólít meg, amelybe tartoznak a holland befektetők is; az, hogy a VEB nagyszámú befektető érdekeit képviseli, akik nagy részének lakóhelye Hollandiában van; az, hogy a BP és az egyesült államokbeli részvényesei közötti egyezséget nem kínálták fel azon befektetők számára, akiknek érdekeit a VEB képviseli, és más hasonló eljárást sem folytattak le Európában; az, hogy azon részvényesek között, akiknek nevében a VEB eljár, fogyasztók is vannak, akik számára az 1215/2012 rendelet különleges jogi védelmet ír elő – ahhoz, hogy megalapozzák a holland bíróságok joghatóságát?

2) Eltérő választ kell-e adni az első kérdésre akkor, ha egy olyan egyesület által a BW 3:305a. cikke alapján indított keresetről van szó, amelynek célja az első kérdés értelmében vett kárt elszenvedett befektetők kollektív érdekeinek saját jogán való képviselete, ami többek között azt eredményezi, hogy sem e befektetők lakóhelyét, sem pedig az egyes vásárlások, illetve a már birtokolt részvények el nem adására vonatkozó egyéni döntések konkrét körülményeit nem állapítják meg?

3) Ha a holland bíróságok [az 1215/2012] rendelet 7. cikkének 2. pontja alapján joghatósággal rendelkeznek a BW 3:305a. cikke szerinti keresetek elbírálására, akkor az érintett bíróság [az 1215/2012] rendelet 7. cikkének 2. pontja alapján rendelkezik-e mind joghatósággal, mind illetékességgel az első kérdés értelmében vett kárt elszenvedett befektetők valamennyi ezt követően benyújtott egyéni kártérítési keresetére?

4) Ha a harmadik kérdés értelmében az érintett holland bíróság az első kérdés szerinti kárt elszenvedett befektetők valamennyi egyéni kártérítés iránti keresetére joghatósággal ugyan rendelkezik, illetékességgel azonban nem, akkor az illetékességet a károsult befektető lakóhelye, e befektető egyéni bankszámláját vezető bank székhelye vagy a befektetési számlát vezető bank székhelye alapján kell-e megállapítani, vagy ahhoz egyéb kapcsoló elvet kell figyelembe venni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

22 Együtt vizsgálandó első és második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontját akként kell-e értelmezni, hogy az olyan befektetési döntésekből eredő tisztán pénzbeli kárnak valamely befektetési számlán való közvetlen bekövetkezése, amelyeket tőzsdén jegyzett nemzetközi társaságtól származó, világszerte könnyen hozzáférhető, de valótlan, hiányos vagy megtévesztő információk nyomán hoztak, bizonyos körülmények között lehetővé teszi azon tagállam valamely bírósága joghatóságának a kár bekövetkezési helyére alapított megállapítását, amelyben a számlát vezető bank vagy befektetési vállalkozás működik, ha e társaságot e tagállamban nem terhelték jogszabályban előírt közzétételi kötelezettségek.

23 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, mivel az 1215/2012 rendelet (34) preambulumbekezdésének megfelelően e rendelet hatályon kívül helyezi a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendeletet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o., helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o. és HL 2011. L 124., 47. o.), és annak helyébe lép, amely pedig a polgári és kereskedelmi ügyekben az új tagállamoknak az ezen egyezményhez való csatlakozásáról szóló későbbi egyezményekkel módosított, a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.; a továbbiakban: brüsszeli egyezmény) helyébe lépett, a Bíróság által az utóbbi jogi aktusok rendelkezései tekintetében adott értelmezés az 1215/2012 rendeletre is irányadó, amennyiben

ezek a rendelkezések „egyenértékűnek” tekinthetők. Ez a helyzet egyfelől e módosított egyezmény és a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjával, másfelől az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontjával (2020. július 9-i Verein für Konsumenteninformation ítélet, C-343/19, EU:C:2020:534, 22. pont).

24 Emlékeztetni kell arra is, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontjában szereplő különös joghatósági szabályt önállóan és szigorúan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 12-i Löber ítélet, C-304/17, EU:C:2018:701, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 Az 1215/2012 rendelet 4. cikkében előírt joghatóság, vagyis az alperes lakóhelye szerinti tagállam bíróságainak joghatósága minősül ugyanis főszabálynak. E főszabály alól csupán kivételeket képeznek az említett rendelet azon különös és kizárólagos joghatósági szabályai, amelyek egyes, taxatív jelleggel felsorolt eseteiben az alperest az esettől függően másik tagállam bírósága előtt kell vagy másik tagállam bírósága előtt is lehet perelni (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 12-i Löber ítélet, C-304/17, EU:C:2018:701, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

26 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontjában található „azon hely, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet” kifejezés magában foglalja egyrészt azt a helyet, ahol a kár bekövetkezett, másrészt azt a helyet, ahol a kárt okozó esemény bekövetkezett, ezért a felperes választásától függően az alperes perelhető akár az egyik, akár a másik hely bírósága előtt (2020. július 9-i Verein für Konsumenteninformation ítélet, C-343/19, EU:C:2020:534, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 Ezt a „hely, ahol a káresemény bekövetkezett” kifejezést nem lehet olyan kiterjesztően értelmezni, hogy az magában foglaljon minden olyan helyet, ahol érzékelhetőek egy ténylegesen máshol bekövetkezett kárt okozó cselekmény hátrányos következményei (2018. szeptember 12-i Löber ítélet, C-304/17, EU:C:2018:701, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Ezen ítélkezési gyakorlatot követve a Bíróság kifejtette továbbá, hogy e fogalom nem jelenti a kérelmező lakóhelyét, ahol vagyonának központja található, kizárólag azon az alapon, hogy pénzbeli kára a vagyona egy részének valamely másik tagállamban történt elvesztéséből ered (2004. június 10-i Kronhofer ítélet, C-168/02, EU:C:2004:364, 21. pont, 2016. június 16-i Universal Music International Holding ítélet, C-12/15, EU:C:2016:449, 35. pont).

29 Míg önmagában az a tény, hogy a felperest pénzbeli következmények érik, nem indokolhatja a felperes lakóhelye szerinti bíróságok joghatóságának megállapítását, a joghatóság ilyen módon történő megállapítása indokolt, amennyiben e lakóhely ténylegesen a kárt okozó esemény vagy a kár bekövetkezésének helye (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 12-i Löber ítélet, C-304/17, EU:C:2018:701, 24. és 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Jelen esetben az alapeljárás a kár bekövetkezése helyének meghatározására vonatkozik.

31 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a kár bekövetkezésének helye az a hely, ahol az állítólagos kár ténylegesen megvalósul (2018. szeptember 12-i Löber ítélet, C-304/17, EU:C:2018:701, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 E tekintetben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy nem kizárt, hogy a felperes lakóhelye szerinti bíróságok a káresemény bekövetkeztének jogcímén joghatósággal rendelkeznek valamely certifikát kibocsátójának az e certifikátra vonatkozó tájékoztató okán, valamint az e kibocsátót terhelő egyéb törvényes tájékoztatási kötelezettségek megsértése okán fennálló felelőssége megállapítására irányuló kereset ügyében eljárni, különösen akkor, ha az említett kár közvetlenül e felperesnek az e bíróságok illetékességi területén működő banknál vezetett bankszámláján következik be (2018. szeptember 12-i Löber ítélet, C-304/17, EU:C:2018:701, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 A kár bekövetkezésének így meghatározott helye ugyanis megfelel a 1215/2012 rendelet céljának, amely az Unióban letelepedett személyek jogi védelmének azáltali megerősítésében nyilvánul meg, hogy e rendelet lehetővé teszi mind a felperesnek, hogy könnyen azonosíthassa, mely bíróság előtt indíthat keresetet, mind pedig az alperesnek, hogy észszerűen kiszámíthassa, mely bíróság előtt indítható ellene kereset, tekintettel arra, hogy valamely certifikát kibocsátójának, aki nem teljesíti a tájékoztatóra vonatkozó törvényes kötelezettségeit, az ezen certifikátra vonatkozó tájékoztatónak más tagállamokban történő közzététele során számítania kell arra, hogy nem kellően tájékoztatott, e tagállamokban lakóhellyel rendelkező gazdasági szereplők e certifikátokba befektetnek és károsodnak (lásd ebben az értelemben: 2015. január 28-i Kolassa ítélet, C-375/13, EU:C:2015:37, 56. pont és 2018. szeptember 12-i Löber ítélet, C-304/17, EU:C:2018:701, 35. pont).

34 Meg kell jegyezni, hogy ez az előreláthatósági cél nem ugyanolyan módon biztosított, ha abban a tagállamban, ahol a tőzsdén jegyzett értékpapírok valamely másik államban történő megvásárlására szolgáló befektetési számla található, ezen értékpapírok kibocsátójára nem vonatkoznak jogszabályban előírt közzétételi kötelezettségek. Ugyanis, amint azt a főtanácsnok indítványának 29. pontjában hangsúlyozta, a részvényesek számláinak székhelyére és elhelyezkedésére vonatkozó kritériumok nem teszik lehetővé a kibocsátó társaság számára, hogy előre láthassa azon bíróságok joghatóságának meghatározását, amelyek előtt perelhető, ami ellentétes lenne az 1215/2012 rendelet (16) preambulumbekezdésében említett azon céllal, hogy a jogbiztonság elvének biztosítása érdekében elkerüljék annak lehetőségét, hogy az alperest olyan tagállam bírósága előtt pereljék, amelyre észszerűen nem számíthatott.

35 Ebből következik, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló, tőzsdén jegyzett társaság esetében kizárólag azon tagállami bíróságok joghatósága állapítható meg a kár bekövetkezési helyének jogcímén, amelyekben e társaság a tőzsdei jegyzés érdekében eleget tett a jogszabályban előírt közzétételi kötelezettségeknek. Az ilyen társaság ugyanis kizárólag e tagállamokban láthatja észszerűen előre a befektetési piac létezését és a felelősségének megállapítását.

36 Végül, ami azt a kérdést illeti, hogy az alapeljárásban indított keresethez hasonló kereset kollektív jellege milyen mértékben teszi lehetővé a befektetők lakóhelyétől való elvonatkoztatást, meg kell állapítani, hogy az eddigi megfontolásokból az következik, hogy az önmagában nem meghatározó a káresemény bekövetkezési helyének az 1215/2012 rendelet 7. cikke 2. pontjának alkalmazásával történő megállapításának szempontjából.

37 A fentiekre tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontját akként kell értelmezni, hogy az olyan befektetési döntésekből eredő tisztán pénzbeli kárnak valamely befektetési számlán való közvetlen bekövetkezése, amelyeket tőzsdén jegyzett nemzetközi társaságtól származó, világszerte könnyen hozzáférhető, de valótlan, hiányos vagy megtévesztő információk nyomán hoztak, nem teszi lehetővé azon tagállam valamely bírósága joghatóságának a kár bekövetkezési helyére alapított megállapítását, amelyben a számlát vezető bank vagy befektetési vállalkozás működik, ha e társaságot e tagállamban nem terhelték jogszabályban előírt közzétételi kötelezettségek.

A harmadik és a negyedik kérdésről

38 Harmadik és negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy ha az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontja alapján joghatósággal rendelkezik az alapeljárásban indított kollektív kereset elbírálására, akkor joghatósággal rendelkezik-e a befektetők által később egyénileg indított kártérítési keresetek elbírálására is.

39 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapeljárás nem az ilyen egyéni kártérítési keresetekre vonatkozik. Ebből következik, hogy e kérdések ebben a szakaszban hipotetikus jellegűek, és az azokra adott válasznak az e jogvita megoldásához való

szükségessége nem bizonyított. E körülmények között, mivel a Bíróság feladata a tagállamok igazságszolgáltatásához való hozzájárulás, és nem általános vagy hipotetikus kérdésekre vonatkozó tanácsadó vélemények megfogalmazása, e kérdések elfogadhatatlanok (lásd analógia útján: 2020. november 26-i Sögård Fastigheter ítélet, C-787/18, EU:C:2020:964, 76., 80. és 81. pont).

A költségekről

40 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban résztvevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének 2. pontját akként kell értelmezni, hogy az olyan befektetési döntésekből eredő tisztán pénzbeli kárnak valamely befektetési számlán való közvetlen bekövetkezése, amelyeket tőzsdén jegyzett nemzetközi társaságtól származó, világszerte könnyen hozzáférhető, de valótlan, hiányos vagy megtévesztő információk nyomán hoztak, nem teszi lehetővé azon tagállam valamely bírósága joghatóságának a kár bekövetkezési helyére alapított megállapítását, amelyben a számlát vezető bank vagy befektetési vállalkozás működik, ha e társaságot e tagállamban nem terhelték jogszabályban előírt közzétételi kötelezettségek.

Aláírások